

Yttrande över promemorian ”Ändringar i högskolelagen för att främja den akademiska friheten och tydliggöra lärosätenas roll för det livslånga lärandet” (U 2020/03053/UH)

Försvarshögskolan har anmodats att svara på remiss av promemorian ”Ändringar i högskolelagen för att främja den akademiska friheten och tydliggöra lärosätenas roll för det livslånga lärandet” (U 2020/03053/UH).

Det är av största vikt att styrningen av lärosätena utgår från akademiens särart och interna normsystem, som utgör grundförutsättningar för den högre utbildningens och forskningens särskilda bidrag till samhället. Därför välkomnar Försvarshögskolan att principen om akademisk frihet ges en uttrycklig formulering i högskolelagens portalparagrafer, även om effekten av formell normstyrning genom allmänna och mångtydiga formuleringar kan vara tämligen begränsad.

Försvarshögskolan anser dock att ansatsen i den föreslagna skrivningen om akademisk frihet är för snäv. Den gäller endast lärosätenas ansvar att främja och värna den individuella akademiska friheten. Av minst lika stor vikt är det att staten som helhet ges detta ansvar. Detta var också vad Styr- och resursutredningen föreslog. Försvarshögskolan skulle alltså gärna se en omformulering som också omfattar detta bredare statliga ansvar. Ett sätt att ta ett steg i denna riktning vore en omformulering av skrivningen i enlighet med det förslag som presenteras i SUHF:s remissvar: ”För högskolornas verksamhet ska som allmän princip gälla att den akademiska friheten ska främjas och värnas.”.

Det andra förslaget i promemorian, om lärosätenas ansvar för det livslånga lärandet, ser Försvarshögskolan som betydligt mer problematiskt. Även om detta förslag enligt promemorian endast bör ses som ett förtydligande, kan en sådan formulering ge upphov till oförutsägbara styrningseffekter. Med nya skrivningar följer nya krav på åiterrapportering och nya områden för granskningar och utvärderingar. Dessa kan i sin tur indirekt utöva stort inflytande på hur verksamheten utformas.

För vissa lärosäten innebär detta inget problem. Försvarshögskolan utgör här ett exempel. Försvarshögskolan har en tydlig och växande roll för att främja det livslånga lärandet hos yrkesverksamma inom området försvar, krishantering och säkerhet. Detta är en central del av lärosätets profil. För lärosäten med andra inriktningar och profiler kan det dock vara svårare att ytterligare betona det livslånga lärandet utan att det uppstår målkonflikter i förhållande till befintlig verksamhet. Den

Beslut

2 (2)

Datum
2020-08-26FHS beteckning
Ö 285/2020

föreslagna skrivningen skulle alltså innebära en begränsande reglering av lärosätenas autonomi.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Robert Egnell efter föredragning av den kvalificerade handläggaren Karl Weigelt. Den slutliga beredningen skedde i rektors ledningsgrupp den 24 augusti 2020.

Robert Egnell

Rektor

Karl Weigelt